

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félévre 6 ft. pp.
A hirdetések négyszer hasábozott sorának ára 4 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden cs. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 406 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet folyamodni. A szerkesztőhez csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőkől fogadunk el.

Tartalom: A növekedő új világhatalom. A világképe apológiája (levél Alvinczről). Kolozsvári hírek. Vidéki levelek. M. Vásárhely-, N. Enyed-, Dézsáról. Bécsi hírek. Külföld. Börze. Kolozsvári gabonaár. Hirdetések.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Az évnegyed végének közeledtével bátorkodunk t. olvasóinkat az előfizetések kora megújítására emlékeztetni, hogy lapjaink megküldésében késedelmet ne szenvedjenek.

Az előfizetési árak maradnak mint eddig:

Helyben házhoz hordva vagy mint vidéken postán küldve:
negyedévre 3 ftpp.
félévre 6 ftpp.

Előfizethetni vidéken minden cs. kir. postahivatalnál bérmentes levélben; helyben a kiadónál b. Magyarutca 406. sz. a. és Stein J. könyvkereskedésében.

Az előfizetési pénzek bérmentve a kiadó-tulajdonoshoz utasítandók.

A növekedő új világhatalom.

I.

Hogy se szót ne szaporítsunk, se pedig a nyájas olvasót ne kényszerítsük egy perczig is fejét törni oly dolgon, melyet mindenki eléggé érez, ha nem is próbálta meg világosan számot adni róla magának, előre ki mondjuk, hogy a pénzről akarunk szólni.

Gazdagság és vagyon minden időben gyakorolt hatalmat. A kinek földbirtokán nagy menések, gulyák és nyájak legeltek s annak termővé tételére számos családok álltak közvetlen rendelkezése alatt — nagy ur volt; de hatalma kimért helyhez volt kötve, birtokának határán túl nem terjedett s a státusra csak annyiban gyakorolt befolyást, a meny nyiben a törvényhozás vagy igazságszolgáltatás jogának, vagy a haza köteles védelmének bizonyos mértéke volt birtokához ragadva, vagy pedig, ha személyes tulajdonai hívták a hatalom gyakorlata, melyek mellett a fényes vagyon csak mint igen illő dísz jelent meg. A vagyon e nemének hatalma, talán Angliát és Muszkaországot is alig véve ki, már mindenütt leesett előbbi fényes polczáról, s még csak ezután kell hogy visszavívja azon állást, melyet a társadalomban, annak éppen javáért és állandóságáért elfoglalnia kívánatos. A Richmondok, Somersettek, Villiersek Angliában, a Tseremetieffek, Demidoffok, Stroganoffok sat. Muszkaországban; az Eszterháziak, Zichyek, Károlyiak Magyarországon most is elég fényes és terjedelmes birtokok ragyogó tekintélyű urai: de ki merné állítani, hogy hatalmuk az állam sorsára intéző befolyást gyakorol?

Egészen más arányokban kezdi magát éreztetni a pénz hatalma civilisationk újabb korszakában. Régen sem volt az ismeretlen.

Ki ne emlékezne hazánkban az ismaeliták, a Fuggerek korára s a Medicisekre Olaszországban? De ez akkor csak személyesült vagy testesült hatalom volt, mint a dynastiák, vasallok- és zászlós uraké, ezekével éppen nem is mérkőzhetett s mert személyes volt, megtámadható is volt s könnyen lehetett vele bánni.

Egészen más vagyonerő és hatalom a mai pénz. A személyiség criteriumával már, ugyszólván, nem is bír. Egy Rothschild, Baring, Pereire, Hope, Stieglitz, Sina, Haber, Mayer, Laml et consortes előtt senki el nem halványul; pedig a pénz, melynek forgalmát hallgatag irodákban csupán a nyereség és veszteség szempontjából intézik, hadisereget állít lábra, véres csatákat idéz elő, a nemzetek közti viszonyok meghatározására, sőt nemzetek és statusok eltörlésére eldöntő hatást gyakorol, s midőn pártfogását megvonja, vagy csatornáiban a folyamot apadni érzí: a leghatalmasabb császárok győzelmes seregeit is előhaladásaikban megállítja. Középkorban a vagyon és pénz egészen alá volt rendelve a személynek, ma a személy van alárendelve a pénznek. Nem az, a ki tárczájában hordozza, rendelkezik róla, hanem a tárcza rendelkezik hordozójáról. A ki a „soll und haben” szükségességeivel némileg ismeretes, nem fogja túlzottnak tartani állításunkat, hanem elhiszi, hogy ha másképp tesz az ember, elvan veszve, vagy a mi mind egy, vagy onbukott lesz, s ki ne irtóznék ettől oly világban, mely a tekintélyt legörömebb az értékeknek adja? Valóban félelmes hatalom, melynek személye nincs, nemzete nincs, hazája nincs; minden törvény és éghajlat alatt otthon találja magát, s ellenállhatlan erejével mint lélektelen, hideg szellem uralkodik engesztelhetlen követeléssel és zsarnoksággal az emberen, a ki teremti, de a ki vele csak addig bír, a míg kezeinek vagy eszének munkája által megszületik.

A társasági hatalom ezen átalakulása tagadhatlan. Rége beszélnék már a financia báróiról, kik a feudum báróinak helyét elfoglalták. Nem a földnek urai (domini terrestres) adják meg az álladalom működésének az irányt, mint ezelőtt csak felszázaddal is, hanem a pénz, a börze urainak (messieurs de la bourse) érdeke határozza meg azt, a szükségesség legyőzhetlen kényszerítése által. Ennek kedvéért maga a földbirtok is egészen megváltoztatta régi mozdulatlan természetét, és, csekély formalitások mellett, mint egyéb ingó érték, forgóvá lett; és azt mondták: a föld felszabadult. Csak az egy Britannia tudta földbirtokának állandósításával, annak a kellő fényt, hatalmat és befolyást még eddig megőrizni; *) de csak az által, hogy magát az uralkodásra lépett új hatalom szolgáljává tette. Világrészeket hódít meg Anglia, a népek százmillióit veti uralma alá és minden éghajlatok alatt tengeri állomásokat telepit és minden tengereken flottákat tart hadi lábón, sőt véresháborukat indít mint a chinaiak és birmanok ellen csak azért, hogy azon népek ezeréves iparát semmivé tegye és azon világrészek nyers termé-

*) Burksországban most egyideig kezében tartja; de biztosítva nem éri.

keivel mindent elnyelő iparát és kereskedését táplálja. Magának a keresztény egyház törvényeinek megkellett hajolni a Baal előtt, midőn minden anathemái daczára az uzsora ellen, az államok határtalan szabadságot voltak kénytelenek vagy hallgatva, vagy nyilván biztosítani az ő saját urbére megszábasában.

Nemzetünk legfényesebb neveket viselő nagyjai észre kezdték venni az idő jeleit, és sietve igyekeznek az új hatalom mellett azon állást elfoglalni, melyet a régi mellett bírtak, de azzal együtt el is veszítettek.

Örvendünk-e mi a hatalom alapjainak ily gyökeres átalakulásán? A kik nagy dologban kiesinyes szenvedélyeiktől vesznek tanácsot, s közügyekben magán javukat és egyéni érzelmeiket tartják mértékadónak: talán örvendhetnek; mert a világ és a szerencse változandósága roppant növekedést nyert. De mi még csak előlmélkodni tudunk a jövőnek ködbe burkolt képein, s mivel az új nap még csak a horizonon jelent meg: korántinak tartjuk ítéletet mondani felette. Hadd mutassuk ki hát néhány vonásban, de csak a jövő számban — mert e tárgy s a mit eddig róla mondtunk, talán megérdemli, hogy három nap folytán olykor-olykor reá gondoljunk — miképp jött el az a mit megértünk? mi jóval keveset és mi rosszal fenyeget? és majd azt is: mihez kell magunkat tartani az új helyzetben?

Alvincz, maj. 29.

Világképe apológiája.

A történetírás hivatásánál fogva nem foglalkozik a hősök magasztos jellemével, kalandorok ármányaival, és zsarnokok galád embertelenségeivel; hisz efélre „beszélyek és dráma” tagt nyujtanak a psycholognak; hanem följegyzí ama viszonyokat és körülményeket, melyek az erkölcsök szelidítésére, általános jobblétre, anyagi kényelmekre, a társulhatóságnak tagasítására, egy szóval a tudományokra, művészetre és szorgalommal páros iparra, mint a polgárisodás kellékeire befolyást gyakoroltanak.

Minckutána földünk része Europa, a sok bűnök miatt régóta kárhózatban sínló vén banya, az 1848—49-ki évek három a táncza által megugratott, alig nyugodta ki farsangi kalandját, ime rögtön reá beköszöntött azon mysterius világáboru, mely nagyszerű rombolásainál fogva a historiában páratlan. A hatalmasságok ezen két év és két napig tartott sisiphusi tusája; a társadalomnak néző díj fejében háromszázezer ember élet, és kétezer millió pénzébe került. És már most, midőn mindenfelől dudolják, a béke hossiánnát, bizony bizony az áldozatokkal járult parterre-nek is lehetne pieziny igénye fölshajítani: hol van a ti nászajándéktok? Hogy egy rettentő hatalom ezen túl ne balra, hanem jobbra terjeszkedjen birtokfoglalásaiban, és kényelemmel conserválja a szorgaságot, vagy hogy a tengerek nagy királynéja ne fétse tengerentuli birtokait, és europa birtokait szabadon kizsákmányolhassa mérhetetlen iparával, vagy hogy a délibábhhoz hasonló Galliában „a hol 67 éveken keresztül, sem tudósok, sem hőbortok nem tudták kitalálni az illedék- és kormányformát, nem rég trónra lépett Caesar szenderegessen, és egyuttal bámultassa a polgárisodott nagy világgal az általa fétalált új divatu bevégzett democratiát. Mindezen előszámlált magasztos nyemények koránt sem felelnek meg ama régóta táplált zöld reményeknek, melyek felé a gondolkodó elmék, mint a népek jogos organumai, áhitattal pillantanak.

Íróknak, kik a gondolkodásnak és közszellemnek sáfárjai, kik műveik által örökös közlekedésben vannak a néppel, kötelességükben áll, a

jellemnek rossz és jó oldalait, a jóllét kellékeit, a haladás irányát és feltételeit megmagyarázni; szabakozni a szabadság érdekében — s e hatalom előtt, legyen az isteni avagy emberi, tiszteletteljesen inteni ama szírtre, melyek az állam új divatra cicizomázott avatag bérkáját contusioval érinthetik, hogy ekként a fő a testtel, a hatalom a kormányzatokkal állandó harmóniában éljen. Társságban élünk, hogy a lehető legnagyobb kényelmet élvezhessük; de ez csak akként történhet, ha a háztartásban a gazda és gazdaszony egy érdek által lelkesítettnek; azonban ha az egyik részesvéréttelkel farsadhatatlanul szerez, a másik pedig ellentétben fecsérel, akkor nem fog késni az is, hogy mindketten tulajdon hajlékukban vagy ellenkeznek, vagy a legjobb esetben idegenek. Hye-tén disszonantiát okoznak a világhírű római birodalom egybeomlását.

A kormányformák nem föltételezik a kormányos jóságát, egy önkényes kormány lehet jó és hasznos, midőn a szabadelvű alkotmányos elajulhat rosszra és károsra. Azonban felszázad óta tekintélyre jutott az alkotmányosság iránti előszere-tet, és nézetünk szerint, ha alkotmányos elvekhez nem kapaszkodik a politikai vizárványt vágya, legbiztosabb módszer arra, hogy az emberi rendeltetéssel kapcsolatos tökéletesedés, a reformok csendes teréről le ne riaszassák. *)

Az idő a legnagyobb iskolamester — az, minden oly józan eszmékre, melyek társadalmilag megál-lhatók, rá szoktatja az őr próbáját! és annak, történjék bár mi, létre kell jönni, — az ellenhatá-sok csak a szenvedélyeket igazgatják.

A népek mint már nem kiskoruk, ismerik érdekeiket, és fenhangon jogot tartanak arra, mi a társaséletnek üdvé, t. i. kényelem és jól érte-lmezett szabadság. Bölcs kormányok a magasatos postulatumnak, mint jó anya kisdédének, karjai alá nyulnak, és gondosan ápolják a 19-ik század vívmányait, mert csak így lehet a társadalomban conserválni a világbékét.

f. a—

KOLOZSVÁRI HÍREK.

* Herczeg Schwarzenberg: kat és polg. kor-mányzó urunk ó magassága, ki jelenleg szüntelen hivatalos utjaiban ismét Brassóba ment, honnan éppen ma fogott elindulni, mint értesültünk, f. hó 20-dikán városunkat fogja szerencsétlenül megér-kezésével.

* Emilitettük volt már, hogy dr. Szombathelyi ur a Diánafürdő tulajdonosa, egészségi intézetét egy gyógyvizivő díszes teremmel szaporította. Ha már a t. ur ezen újabb igyekezete által is nagyszolgálatot tett azoknak, kik az o. ro-saik által ajánlott gyógyvizekért talán messze let-tek volna kénytelenek utazni, midőn itt a helyett a friss Szamos partján egy kies kertudvar s szép terem áll készen szolgálatukra: még sokkal nagyobbban tartjuk azon régiebb vállalatát közhasznu-ságát, melyet a tisztaságot szerető és egészséget becsülő közönség eléggé is méltányol, csak az a kár, hogy e közönség még oly szűk körű, hogy a vállalat nagyobb virágzását és kifejlését előmozdi-tani nem bírja. A gőzfürdőt értjük, mely kivált a mi égalunk alatt, egyik leghathatósabb eszköz o-gésségünk fenntartására vagy annál visszacszerző-sére. Az emberi nyavalyák szélesen kiterjedett családjá legnagyobb részének kezdetében egy-két gőz-fürdő visszaadná a bomlásnak indult egészséget azon embernek, ki később hosszasan szenvedések, idő és más érzékeny veszteségek árán jutand ta-lán ismét az ohajtott jóllét birtokába. Azért csak a közjóllét érdekében vélünk szót emelni, midőn a Diána-gőzfürdőket a helybeli közönség kü-lönös figyelmébe buzgón ajánljuk.

Mint mulató és ékező hely is legszebb helyi-ség városunkban a Diána-fürdő udvarkertje és étterme, hol pontos szolgálat mellett izletes ételek-kel és italokkal kedveskednek a vendégeknek, kik kivált este számosan is szoktak ott megjelenni.

* Nagy-Enyedről azt a szomorú hírt vesszük, hogy a múlt hétfői záporos eső ottan jégcsapásban hullott le és tetemes károkat okozott a szépen vi-rított vetésekben.

— Főtisztelendő Feszti Károly apát és is-kolai tanácsos Brassóban hivatalosan látogatta a tanodákat. A múlt hó 20-án a kat. tanodát, s 21-kén folytatódag ugyanazt látogatta meg, az elő-dási órákon jelen volt, és ugyan e napokon fo-gadta a kat és izraelita község küldötteit. Meg-említettük itt az izraeliták azon buzgalma, mely szerint apát ó nagysága fölzárlatására, hogy a ta-nító illendő fizetéséről gondoskodjanak, magokat a tanítóknak évenként 300 pfót fizetni kötelezték. Átalában apát ur annyira elért a buzgalmat fejtett ki e hivatalos látogatása alkalmával, miszerint hisz-szük, hogy Erdély tanügyei s az ifjuság nevelé-

sére vonatkozó föltgyeget a legjobb kezébe van-nak letéve.

— A brassói hegyek közt Ó-sánczon tul oly felhőszakadás volt, mely az ott legelő marhacor-dában nagy pusztítást tett.

— A szász földön ismét nagy tüzvész dühöngött. Keresztényfalván e hó 1-jén ismeretlen okból egy csúszón tűz támadt, mely szél által észlelte két óra alatt 60 gazdának lak- s gazdasági épületeit tette semmivé. Elégett ezen fölül 16 darab szavas-marha, 12 sertés, és 7 ló.

* Egy kutyapeccér, vulgó hóhérlégény, az ut-czán kerget egy kutyát, ez elmenekül s a nézők kikaczagják a szerencsétlen vadászt. Jól van, mondja a cigány fellobbanva, ha el nem fogtalak ma, el-foglak holnap, ha holnap nem, holnapután, ha ak-kor sem, elfogom a fiadat, vagy elfogom az uno-kádot bizonyosan.

* A „Politikai újdonságok“ t. szer-kesztősege, ha elfogadja tudósításainkat, azt csak azon feltét alatt teheti, hogy a forrást híven meg-jegyezze.

— A napokban bepillantottunk Stein János könyvtáros boltjába, mit az irodalom és tudomá-nyosság barátja nézve tartunk megemlítettünk, miután legújabbban érkezett gazdag tartalmu könyv-szállítmánya figyelmet érdemel. Nem említve a né-met és francia irodalom legújabb termékeit, min-den, mit a magyar irodalom az újabb korból föl-mutathat, megphapható. Amannak ugy is meg van közönsége, nincs miért ajánlanunk: de a nemzett irodalmát ajánljuk nem csak olvasásra, de meg-vételre. Főleg hölgyeinket, kiket a sors kedve-ző helyzettel áldott meg, kérjük, hogy mind saját ismereteik gyarapítása, mind iróink buzdítása te-kintetéből ha nem könyvszekrényeiket, legalább díszasztalaikat hazai eleművekkel gazdagítsák. Az újabb magyar irodalmi termékek közt legtöbb figyelmet érdemel a Sz. István társulat által ki-adott Ferenci Jakab és Danielik József által szer-kesztett „Magyar írók életrajza.“ Eddigelő valóban páratlan magyar munka.

— Tárgyrokságnál fogva érdekesnek tartjuk itteni irodalmi mozgalmainkat megemlíteni. Leg-közelebb kikerül sajtó alól Gyergyai Ferenc-nek a magyar nyelvészetről írt munkája, mely a- vatottak állítása szerint közérdeket fog gerjeszteni. A kolozsvári tanárok szótára is nagy ezorgalom-mal készült. Szabó Richárd is sajtó alá adta beszéleit, mind a mellett hogy előfizetési fölhivá-sa a közönség részéről nem várt részvétlen-séggel találkozott. Ez utóbira nézve az iro-dalom statisztikájához némi adatul szolgál az, hogy a két magyar hazában nem kapott több előfi-zetést mint 88-at. Ezeknek is nagyobb része er-délyi. A kis Erdélyből előfizetett 58, Magyaror-szágból 30! Az arány helytelen, és Erdély, kü-lönösen Kolozsvár buzgalma a irodalom iránt to-zz tanúságot.

— B. József Kálmán beszéleyeinek első kö-tete megjelent, mit kolozsvári számos előfizetői ér-dekében tudatunk. A második kötetet november-re ígéri.

— Szorgalmasabb fiatal gazdáink egyike gróf Esterházy Kálmán gyulai havasi erdeiből a Szam-oson nagyobb mennyiségű fát szállít az úszó fa fölőgására városunk közelében igen ügyes zsili-peket készített, miket érdekes megtekinteni.

— Bukarestbe indult zenésznék váratlanul visszatértek. Mi ugyan örülünk, hogy jó csárdá-saikat ismét hallhatjuk, de sajnáljuk, hogy képes-ségüket Váshárlék és környékén túl nem mutatták be. Hiába, átok fogta meg a magyart, hogy az soha össze nem tart, mert mint halljuk, a primá-sok közt meghasonlás történt, és Salamon azt gon-dolta jobb otthon.

— Hátszeg és Boldogfalva közt a megáradt Strigy hullámaiban két hivatalnok majdnem sirját találta. A kocsi a sebese rohanó ár feloldottá, a szegény kocsi elborította és ott veszett.

— Brassóban az erdélyi magas helytartóság engedelmével szemgyógyító intézet létesült, mely a es. k. kerületi hivatal közzététele szerint e hó 15-kén megnyílik. Kik ez intézetbe fölvetetni ohaj-tanak, szeméik gyógyíthatóságot orvosilag kell be-bizonyítaniok. Valódi szegények az országos pénz-tárból ápolatnak. A bejelentés a brassói es. kir. kerületi hivatalnál történik. Az intézet orvosa maga a ker. orvos dr. Meyr.

— Mire vezet a kártyaszennvedély, debreczeni tudósítás szerint, legújabbban két szomorú eset ta-nusítja. Egy öt gyermekes apa miután utolsó föl-lérét is elvesztette, haza ment s igen szelid lelkü nejét kezdte szidalmazni. Ez szivrázólag kérte, hagnya fel szerencsétlen szenvedélyével, és vegye szívére öt gyermekének jövődjét. Az elaljasodott férj látszólag kiengesztelődött, sőt nejét felszólíto-tta, hogy mennének ki együtt a szőlőbe. A jó lel-kü nő mit sem gyaníva, kimegy ajtajával, ki a szőlőben lévő pajtába érve ennek ajtaját bezárja, és a szegény nő kegyetlenül meggyilkolja, azután magát is felakasztja. — Egy másik kártyás kését dőtte neje szívébe, ki szinte kevés idő múlva meghalt.

— Egy másik nem egészen tragicus, de dra-maticus eset adta magát elő Bukarestben. Egy iz-raelita férj a népkertben neje udvarlójára lőtt fél-tékenységből, de a lövést elhibázta és a szeren-csésnek vélt imádónak csak fület találta. A heves és föltékeny férjet a rendőrség vette gyógyítása alá.

— Sachsenheim Frigyes az erdélyi országos föltörvényesznél tanácsos, a magas igazságügy-ministeriumnál referens, ugy is mint író ismeretes, jégsebb férfi korában Bécsben meghalt.

Vidats István ur a Vasárnapi Ujságban azt hirdeti, hogy minden darab ekéhez ad két eke-vasat és egy kulcsot. Jó volna ha ígértének ele-get tennie, s kivált a távol helyekre küldött ekét maga is megvizsgálna, hogy milyen anyagból ké-szültek. — Ide Dézsre mi hozattunk 5 ekét és egy talyigát; adott hozzá 2—2 lapos vasat, melyekben egy csepp acél sincsen és csupa rétegekből áll; hosszú vasat pedig 11-et; kulcsot az 5 ekéhez 2-öt; egyik ekének gerendelye közepén egy nagy vágóc, mely három napi szántásra egészen ket-tényit, s már haszonvehetően. Ily távol földről bajos vissza küldeni a megigazítás végett ámbár a hirdetésben esztendőig jót áll; de azt nem mondja, hogy ha elromlik, ki költségén vigyék vissza.

Annál fogva újból kérétek, hogy távol helyek-re adott ekét nézze meg, s ily réteges vasakat, s afféle vágócós fából készült gerendelyeket ne adjon, mert a mi mestereink nem tudják még ép-pen úgy eltálatni, s bajos egy ily drága ekét csak két három nap használni; különben egy ember szánt-hat vele. Erdélybe még nagyon kevesen hozatják a gépeket; de nem csuda, hogy az ilyen esetek elhagyják a szegény erdélyieket.

Dézs, jun. 2-án 1856. Mózsás László.

Vidéki levelezés.

Maros-Vásárhely jun. 3.

Tábornok B. Puffer dandárhoz tartozó 24-ik számu sorednék Gyergyó, Csik s Udvarhely környékén állandósó csapatjai mult hó utolsó napjaiban városunkba vonultak. A hadi gyakorla-tok tegnap kezdődőden július elejéig be fognak végződni. Folyó hó 7-én a 4 sz. dzsizás ezred főúsztikara is érkezik ide, innen Kolozsváron át Nagyváradra menendő. 8-án a városok közel fe-lvő mészárosok réjén nagy tábori mise fog tartat-ni, mely alkalommal 1800 katona a népdicsét ru-then nyelven éneklendi. 15-én támadó s védő, á-gyuzással egybekötött tetszleges ütkezet fog vivat-ni a táborozó seregek által; csatátérnek az erdő-koszorúza ákosfalvi magaslatoak szemléltettek ki.

Pongráczók is hallatták magukat; ha rosszul értesítve nem vagyunk, a birna hangászoknak nincs okuk panaszkodni a környékben s itten való aratás felett.

Már most, miután a vendégek iránti udvarias-ságból az apró vous-t szem előtt tartottuk, gon-doskodjunk magunkról is, irodalom- pénzfolyam s egyébről beszélvén.

A mult hetivásárban 6 ABC könyv s nyolez igénytelen kalendárium kelt el; a szegény vevők jórészt nem olvastak egy bizonyos, valamely il-lustrált lap 20 számában megjelent, a naptárakat tárgyaló szerkesztői jegyzéket, melyben a szerkesz-tő halálra dorongol minden kalendáriumot, melyet ő nem ajánl! Furesa dolog az a recommendatio. Szegény ember fölteszi magáról, hogy ezer meg ezer naptárt képes volna elolvasni s megbirálni s még a mellett a szerkesztői tisztelet is ellátni!

Pénz- s papírfolyam: Ha Vásárhelyt ezüstöt vagy aranyat eladni szándékozik o vándor! ráfi-zetményt ne várj, mert a béke helyre állott, az ércz-pénznek Bécsbe küldetése pedig sok vitelbér-be kerül; ellenben ha szükségesed van ezüsthasza-ra vagy sárgára, akkor készűl o utas, a bécsi ár-folyammal egynehány száztólival többet fizetni — hisz az eladni való pénz még a porosz differentia idejében vétetett meg; az itteni bérze így ma-gyarazgatja a politikát! Tíz krajczáros bankjegyet az itteni piaczon világos nappal — bár Diógenes módjára hasztalan keresel.

Papír* hazai, francia, angol s minden or-szági, de nem állami, hanem irni való — akár-mennyi Wittich ur könyvkereskedésében kapható. Náprádi.

Nagy-Enyed, május 31.

Levelezéssel tisztelt meg a Kolozsvári Köz-löny szerkesztősege, s én eddig még egy betűvel sem igyekeztem megérdemelni a megtiszteltetést, illetőleg a tiszteletpéldányt. Azaz, hogy az igyeke-zet meg volt, de tények, méltók fölemítésre hiány-zottak, nemtényekről pedig nem kísértettem meg véleményezni, nem akarva egyik helybeli — nem-tényekről írt — levelező kollégámnak adott válasz-félét nyerni, szerényen mellékelvén, hogy kissé magasabb tárgyakról csakugyan nem is igen bő-ven adatott nekem értekezni. Maradjunk hát a tények mellett. Minthogy pedig bővebben nem igen

*) Szerettük volna, de nem mertük — a „Nemzetek föltámadá-sáról“ című becses munka értelmében — ez uttal papír helyett az „irapot“ alkalmazni.

vagyunk minden időben, várnunk kell még — mint a fellegeknek a víz fele elem — meggyűl, hogy nagy zuhanással lerohanjon, nem épen el — de megmosva az újjában eső mosandókat. Ebből néha az a kellemetlenség következik, hogy egy-egy erős ponton megtörődve visszaloocsan s magunkat locsol meg a mosdó; azonban ügyeinkszünk erővel ellátva lehetőleg vízmentesek maradnak.

Kedjűnk vándorszínházunkban — ennek úgy is anyai foszlánya van, hogy könnyen beleákadhatunk. Folyó évi martius és aprilis havakban, itt volt Pozsoni társulata, nem a legnagyobb partolárnak övendvén, sőt anynyira gyéren, plane nem látogattak előadásait, hogy kénytelen yala — mitől pedig valamicskét remélt — a vásárt sem váru meg, azelőtt pár nappal odább menni. A társulatot nem hideg részvétlenség buktatta meg. E nyed közséje a történetk után nem igen bőven heverő filléret szivesen teszi a művészt oltárára, ha érdemet lát. Azonban a társulat első szerelmese — kiről nagyon találólag jegyzi meg a kolozsvári bíráló ur a „Divatesarnok”-ban semmi igyekezet, haladás; de annál több dőlly és önhittség; az első előadás után, melyet számos közönség látogatott, oly modorban lépett fel a közönség pár tagja ellenében, minőt csak csárdákban és foksok társaságában élvezhetni. E föllépés következében nem csoda ha az illetők és a közönség egyrésze föltve bőét, oda nem közlekedett, míg a más részt a régi s nem tudom mi jogon változtatott czimű darabokból álló játékrénd nem vonzotta, minden partolási jó szándéka mellett is a színházba. Ilyen előzmények után a bukás tiszta volt. Ugy hiszem, Pozsoni sem fogja a közönségnek hibául róni fel bukását.

Május 5-diki országos vásárunk a lehető leggyengébb volt. Sem adó, sem vevő, egy jókora hetivásár túl tesz rajta.

E sorokat írva kinézék ablakomon, borzadva fordítom el fejemet, e látvány vérfagyraló, egy hóher gyönyörködési a civilizált közönséget, áldoztat egy faluról betévedt ebet igrámatlanul verve főbe. A magas kormány rendeletét adott az állatkínzók megfenyítésére. És e kebellázító műtét, minden nemesebb érzés eltompítására, nálunk szabadalmaztatik, hogy ne mondjam, rendeltetik. Ez borzasztó valami, mit hidegen nézni tán csak magoknak a tényezőknek nem undorító, nem iértóztos. Mindenütt másképp van ez, csak mi maradtunk még a régi szivnemesítő eljárás mellett.

E tárgyról a szelid zenére vinni át a beszéd fonalt, csak úgy és annak lehet, ki mint magam már megkezdett levelem fonaltát e kis betoldással, melynek színe az egészről eltér, megnyújtottam. Noha mit sois más és másoké, ez is kiáltó szó a pusztában, de említetlen még sem akartam hagytni, különösen miután ez nem csak magán, hanem általános vélemény.

Zeneszeink nagymértékben haladnak. S két külön-külön 11—13 tagból álló zenekar, s általuk meglehetősen díjazott karnester élhetése, bizonyág, hogy a szép művészetek partolása városunkban ismét és havatavább erősebb lábra kap. Dícséretes haladást tanusít különösen karnester Prokuk és ez. k. k. törzsharsonár *) zenekara. Felváltva vasárnapokon mulatja előadásaival a közönséget a két zenekar, melyet a piaczon esti 6 órakor rendszeren szép közönség hallgat.

Városunk lassacskán csak beépítgeti sebhelyeit, épülünk, gyarapulunk. A dr. Várdi ház fölépítése ismét lehetővé tette casinónk átköltözését forradalom előtti szép szállására, hol hat szobával, egyike télen táncsterem, és naponta gyarapuló jól rendezett könyvtárral rendelkezik a jelenleg 85 számból álló részvényesek összege. Mint mondják, egyik érdemes városi ügyvéd ur polgári casino felállításán fáradozik, sikert kívánnak a szép célra vállalatának. **)

A helybeli ev. ref. collegium belső kertje, mely a forradalom óta parlagban hevert, ez évben a tanuló ifjuság által, a tanítók közremunkálásával serényen és csinosan kinyitottat. Uj virágos táblák, vadgesztenye- és eperültétvények szépen megfoganya, sétautak, gyeppadok csinosan rendezve reménytelenül hagyják, hogy ilyen fáradozás után, a czélba vett fűvészkert sikerülte, hamar fogja nehezen szerezhető taneszközeink különösen e nemben érezhető hiányát pótolni. Május 1-én díszes városi közönség jelenlétében; a cs. k. kerületi főnök ur is megtisztelte jelenlétével az ünnepélyt, s az előmulaklatok bevégezése megünnepeltetett. Prokuk zenekara válogatott darabokkal, s az iskolai hangászkar tanár Mihályi Károly ur szép dalaival kedveskedett. A közönség elismerőleg és méltánylólag nyilatkozott a pontosságáról, melyvel a hallott darabokat előadták az iskolai hangászok, dícsérőleg említvén fáradhatlan szorgalmu és türelmű tanítókat Boros G. urat.

*) Kérjük szivesen, akár mily rossz régi szót inkább, mint ilyen újat!

**) De az Istenért! Honnan telik ki már Enyeden is uri casino a polgári casino! 2. Addig osztályozzuk magunkat külön-külön kategóriákba, míg utoljára a mivel ember mindeniken kívül találja magát. Szerk.

Eljárásági erélyes rendelet folytán az utczákon, különösen a házak előtt, az évek óta meggyűlt szél felvágatván, jól készült kövezetre találtak, mely a magyarutca két oldalán egész végig kinyulik, s mint Herculanum és Pompeji nem láva de sárburkából napfényre hozatván, örömmel tölti el a fölfedezőket. Szó van róla — de nagy köz van a szó és tett közt — hogy a Magyarutczát, mint melyen az országút átvonul, egészen kikövezzék. A kincstár ez ut használatáért ha elkészül évenként 1800 pfót fizetend, s ez pár tized alatt el fogja törleszteni a most reáteendő kiadást. E kövezés elkerülhetetlen a szépítéset tekintetben, nagyon is rozsl mutatnak föutczáinkon azok a koporsó alakú kőhalmozok. Hozzon határozatot a t. tanács, mely Gábor arkangyalként fujjon egy feltámadási indulót e koporsók halottjainak, hogy ébredjenek, támadjanak fel mint jó kövezet, mert különben fel fognak támasztani mint töltelék mindig jobban emelvén az utca közepét fel meg egyszerű csak fellegvárrá növekedik. Ettől pedig azt hiszem, hogy más is fel nem csak. Mák.

Bécs június 3.

Successioval választott uj segédpapunk Kovács S. — nem sokkal ezelőtt köszöntött be hivatalába nagyszámú közönség jelenlétében. Gyönyörű és szépen kidolgozott beszéde alapjéül ama szentírásbeli helyet vette: „Miért hívtál Uram, nem vagyok én ékesen szóló?” s erre felele az Ur: „én a ki adtam neked a szájad, megtanítalak hogy szólj vele.” — A mult vasárnap Medgyes L. másik hitshónokunk tartott nevezetes templomi beszédet nagy közönség előtt. — s most már bátran elmondhatjuk: hogy Erdélyben egyik a dézsához hasonló virágzásnak örvendő egyház sem bír két ily népszónokkal, kiknek adjon Isten erőt és egészséget szép hivatusuknak állandó és ernyedetlen törekvéssel betöltésére. *)

A keblí ev. ref. egyházi tanács a mult vasárnap tartott közgyűlésében köszöntő üdvözlő feliratot határozott küldeni t. Salamon József iskolai tanácsos ő mgának N. Szebenbe, melyben a felsőbb bizodalom következtében öröm- és szerencse-kívárat legyenek kifejezve azon férfir iránt, kinek érdemei a ref. anyaszentegyház felvirágztatása körül s a nevelés ügyében — elvitázhatlanok.

Társas életünkben tökéletes pangás van; semmi szellemi mulatságnak, vagy társas nyilvános összejövetelnek. Vajjon azon országos partolásban rendezendő erdélyi színész társulat, mely jelenleg Tordán működik, s igen néps-oly kis város számára. Nem tett volna e okosan és erélyesen, ha mielőtt M. Váshelyre megy, megoszlik, s fele része a dési színészkedvelők közönséget részesíti szellemi élvezel, mely több ízben tanusított buzgalmat a szmészet ügye iránt. Ha már az idén elkéstünk, figyelmeinkbe ajánljuk magunkat jövődőre azoknak, kiknek lenne okuk rólunk meg nem feledkezni.

Minden örömlünket a természeti élvek gyönyörűre teszi, de azt is lehangoló a néhány nap óta uralkodó nagy hőség, mi meg a szobából ki-mozdulást is nehezíti, az egy hónapig tartó esőszet alkalmasint hasonló ideig tartó szárazság fogja felváltani.

Mily szükséges ily időben a fürdés orvosi szempontból az egészségre nézve — tulja, ki tapasztalta. Nagyon érezhető Décsen egy nyilvános fürdőintézet hiánya; e bajon segitendő, a napokban a közönség költségen a Szamos vizén egy hideg fürdőnek való kerített épület fog felállítani, melyben csekély díjért mindenki élvezheti a fürdést.

A napokban uralkodó nagy meleg bizonyítására s a hazai ipar eddig it ismeretlen ágá iránti részvét tanúságául elég legyen azon körülményt felhoznom, hogy a mult vasárnap 12 pint fagyalt kelt el ujjonnan megnyílt cukrász-boltunkban. Sok az édesíteni való keserű, vagy nagy a hűteni való meleg? de minden esetben figyelemre méltó körülmény.

A mult két éjszaka egy egész sereg farkas támadta meg a gulyát a pásztorkor följelentése szerint határunkon; a szétkergetett marhákat alig lehet összegyűjteni. A vadászmester megtette a szükséges intézkedéseket a nem várt vendégek fogadására, látogatásuk ismétlésekre.

Bécs. Az orosz czár koronázása ünnepélyre rendkívüli cs. k. követ herczeg Esterházyt kivül, ki mint hírlík, nagy fényt és pompát fog kifejteni, még több magyar főurak készülnek. Emiliük ifjabb Esterházy Miklós herczegét, gr. Apponyi Gyulát és gr. Choter Ottót.

A közzétételre várakozó törvények közt van az új jelzaloghiteltörvény is. Ez valószínűleg még a jelzalog bank működésének jul. 1-ére kitűzött határmája előtt fog közzététetni. A nevezett törvény az egész birodalomra hatálylyal bírand. A késlekedő adósok elleni törvényes eljárás lényegesen egyszerűsítettni fog. (B. H.)

*) Tisztelet becsület de igazság is! Ön Décsen csak az ottani — elhiszszük — jeles prédikátorokat hallja. Szerk.

— A cs. kir. ausztriai állam vasút-társulat részvényesei m. h. 31-én tartott gyűlésükben igazgató tanácsosokká a kilépett b. Walterskirchen helyett Koasseau de Hapencourt lovag s cs. kir. altábornagyot, és a meghalazott b. Sina György helyébe b. Sina Simont választották. — 1855-re az évi osztalék 24 frank és 40 centimesben lön megalapítva egy-egy részvény után fizetendő 1855 jul. 1-én; ezzel az 1855-re eső összes jövedelem kamat és osztalékban 37 frank 90 cent. úgy hogy a jul. 1-én lejárandó kamatszervény befoglalásával összesen egy részvényre esik 30 frank. (B. H.)

— Bonaparte József Lucian Napoleon herczeg Bécsbe érkezett, honnét útját Berlinbe fogja folytatni. —

— Cs. kir. főherczeg Miksa ő fensége a francia császári udvari cselédség közt 20,000 frankot osztottat ki.

— A francia-osztrák vasút társulat „Ferencz József” keleti pályabáni részvétet alkéttal alapította meg, hogy minden öt államvasuti részvényre egy keletvasuti részvény esik, melynek alpari átvétele a részvényt illeti.

— Ferdinánd császár ő felseje a házi szegények gyámlotására alakult magánegyletnek 400 pfót kegyeskedett ajándékozni.

— A Bécsben egybegyűlt pénzlabértkezelő t. ezüstpénz egysége iránt megegyezett. E szerint közös alapul többé nem a kölni mark, hanem a vámegyletfőnt vétetiki egységnek. A pénzértéknek ez által meg volna adva ohaított egysége, mi a forgalmi viszonyokra nagy fontossággal bír.

— Szabó József aradi magyar szintársulata tegnap kezdte a jözsefvárosi színházban előadásait „Vén bakancsos, és fia a huszár” czimű népsziművel.

K Ü L F Ö L D.

OLASZORSZÁG. Szardínia föllépésének az olasz ügyben egy látható haszna még eddig — a mazzinisták rajának tetemes megfogása. Manin-nak, a volt velencei dogának, legújabb levele nyilat kimondá, hogy a nemzeti hivatás Itáliában egyenesen a savoyai házat illeti, s az egész országnak tiszte az támogatni. És így természetesen a piemonti befolyás naponként mind inkább növekszik, s vele együtt a veszély is. De vajjon azon férfiak, kik az államhájó kormánylapját jelenleg kezökben tartják, képesek lesznek-e azt még akkor is kormányozni, ha a szenvedélyek hullámai majd feltornyoznak; ez már egészen más kérdés. Mindenesre vakmerő játék, a néptömegeket fölirgerleni, s a meglevő gyűlöletet egész a vad kitörésig fokozni. Olaszország csaknem minden részéből oly hírek érkeznek, melyek a jövőre kilátást éppen nem derítik fel. De míg a politikai láthatár oly sötét borult, a természeti időjárás — máj. 20-án — a legpompásabb; a rétek már egyszer lekaszálvák, csersznye és eperrel tönkék a piacok, sőt már uj burgonyát is látni. Minden áldott esztendőre mutat.

— Carlo Alberto, elhunyt királynak emlékszobor fog állítani. Sajátságos volt az e tárgybani vitatkozás alatt a baloldal egyik tagjának nyilatkozata: készítsék az emlékszobort bármely más anyagból, csak érezből ne, mert a lehető ruvaso esetében nem szolgálja egyébre, mint az ellenségnek érzet nyújtani vetágyuk öntésére.

— A Romában és Napolyban levő francia követek Walewzski grófhöz intézett jelentéseikben elismeréssel szólnak azon fejedelemk czéljáról, kiknél felhaltalmazva vannak; de azon megjegyzést teszik, hogy az angol sajtó forradalmi működése befolyásukat szükségképp megühsítja. A Napolyban levő angol követ fenyegetésekkel akarja azt elérni, mit a francia jó tanácssal. A napolyi király méltán boszankodik annyifagatások közt s mondagja, hogy „uraim, nekem kell legjobban ismernem az én országom szükségét, s én nem engedem magamat kényszeríteni.” A Londonban levő francia követ Clarendon lordnak panaszkodván az angol sajtó hangja miatt, azt nyerte feleletül, hogy az angol kabinet nem helyesli e hangot, de meg sem akadályozhatja. A Romában levő francia követ jelentí, miszerint a pápai kormány egy 15,000 főnyi sereget akar létrehozni, melynek kétharmada belföldiekből, a többi svejeziakból fog állani. De erre idő kell, s a pápa nem akarja, hogy nyakra före sűrűssék. Ezekből s másokból az tűnik ki, hogy Napoleonba Angolország izgatásai aggodalmat öntöttek, s elhatározta, hogy szövetséges forradalmi mesterkedéseinek Olaszországban lehetőleg ellen álljon.

— A jubileumi év kihirdetése, melynek IX. Pius pápává választása évnapján, jun. 16-kán kellett volna megtörténnie, mint tudni akarják, el van halasztva.

— Az „Ind. belge” írja: „Olaszország helyzete még mindig nagyon aggasztó. Tompa izgalom lepte meg a felszögetet, s a rozsat még inkább növesztik az angol lapok, melyeknek czikkje szintoly izgatók, a mily eszéyes és békületes maga az angol kabinet. A „Times” fegyveres beavatkozást

sürges Nápolyba, s a „Morning Post“ hevesen támadja meg a romai kormányt, nem kimélve Ausztriát sem, az april 15-ki szerződés daczára. Miben-nünket illet, — mond az „Ind. belge“ mi sem akarunk sikra kelní a Nápoly- és Romában jelenleg fenálló kormányzat mellett, hanem meggondolhat-nák az angol lapok, hogy igazgatásik által Olasz-szörzögot csak új és jóvá nem tehető bajokba so-dorhatják. Palmerston kijelenté ugyan, hogy Angliát az april 15-ki szerződés nem kötelezi Ausztria olaszországi birtokainak biztosítására; ha-nem szavaiból az is kitűnt, hogy Anglia nem szán dékszik Ausztriát akadályozni ezen birtokok meg-tartásában. Már pedig itt sarkallik az egész kér-dés. Napoleon politikája pedig ismeretes, mily el-lene van a forradalmi törekvéseknek, s hogy az olasz kérdésben mily értelemben akar befolyást gyakorolni Ausztriára is; t. i. ezzel kezét fogva köz-igazgatási reformok s a nép anyagi jóllétének ki-fejtése által fojtani el a forradalmat Olaszországban.

— A romai udvarhoz intézett angol-francia emlékirat hallomás szerint oly általánossággal van szerkesztve s oly kimélő hangon szól, miszerint Ausztriának sem lehet a két nyugati kabinet ezen legújabb lépésén megütközni. Fontos az minden esetre, csak hogy kénytelen terüh nehezebbet szo-kott nyomni, s az indítványozott reformokkal, mi-ket mindenki ohajt, oly viznek eredhet a romai kormány, hogy annak örvényző mélyeibe el is me-rülhön. Ezen emlékirat lényeges pontjai pedig ezek volnának: a hadügyi közigazgatás javítása; a köz-terhek csökkentése és jobb tartományi igazgatás, mely kevésbbé teszi önkényről függővé a törvé-nyek alkalmazását és magyarázatát. A kivitelteli nehézségek mint mondják nem a szent atyától e-rednek, hanem környezete azon egyéneitől, a kik minden újítást mint érdekeikkel ellenkezőt köröm szakadtig készek ellenzeni, nem gondolván meg, hogy szolgál az idő, de nem várakozik s idő mul-tával nehéz sőt lehetetlen lesz meggyógyítani a sz. Mihály lovának rugását.

Colloredo gróf, az új ausztriai nagykövet, Romába érkezvén, hitelesítő levelét a szent atyá-nak kézbesíté, ki is az új követet igen szívélye-sen fogadja, — nem úgy Antonelli bibornok, ki az ausztriai követnek megérkezésében a jövő ese-mény árnyát szemléli, — ez esemény pedig rá néz-ve nem kevesebb, mint hogy helyébe Viale Prela bibornokot ültesse. E személyváltozást, az „Ind. belge“ szerint a romai nép nagy közönyösséggel fogadja, valamint minden oly rendszabályt, mely a dolgok jelen helyzetét gyökeresen meg nem vál-toztatja. E hangulatot azonban a vatikanban is tel-jesen ismerik, s már azon gondolkodnak, hogy jó lenne az egyházi államban bizonyos megszorítások mellett egy kis sajto szabadságot is engedni. Ennek egyszerre bálumlásra méltó bizonyítvá-nyául említi a romai hivatalos lapot, mely Pal-merston lordnak az egyházi állam közigazgatása hiányait érdeklő beszédéből, a következő éles meg-jegyzéseket minden magyarázat és ellentmondás nélkül ismétlé: „Olaszországra megyek át. A con-gressusnak lehetlen vala azzal nem foglalkozni. Ugy vélem, már régen meg kellett volna szűnni az idegen megszállásnak a felszigeiten. Annak fö-löslegessé tételére legjobb eszköz, megszüntetni az arra alkalmat nyújtó okokat. Ezen okok az olasz fejedelmek rossz kormányzásában öszpontosulnak. A pápa jó és emberies lelkű; de a kik ő szent-sége nevében kormányoztak, kény-ur cselekvények vadját vonták magukra. Minto lord olaszországi küldetésekor böles tanácsokat adott volt a kor-mánynak, s ezek meg is kezdtek volt azoknak követését midőn a párisi forradalom minden ki-csapongást fölbátorított s a pápát fővárosának el-hagyására kényszeríté. Amár történtek kegyetlen-ségek, a romai ideiglenes kormány igyekezett a-zoknak elejét venni, s a szent város soha sem kor-

mányoztatott jobban mint a pápa távolléte alatt, ki csak idegen hatalom támogatása mellett tart-hatja fen magát Romában.“

— Valósló a hír, miszerint Radeckzy gróf tábornagy a császár világos parancsát vette, hasz-nálja fel teljhatalmát minden netaláni czendzava-rások megkísérlésének elnyomására, még pedig a legerélyesebb módon. Mint hírlík, a tábornagy ugy intézé rendelkezéseit, hogy 24 óra alatt egy 50,000 emberből álló hadsereget egyesíthessen szükség e-setében, és Somma Compagna mellett táborot fogna állítani.

ANGLIA. Az Anglia és egyesült államok kö-zötti vizsály naponként fenyegetőbbé válik, a meny-nyiben, ugy látszik, egyrészlől a követelések, s másrészlől az engedmények a legszélsőbb pontot érték el. A „Times“ azt kéri, hogy miután az összes diplomatiái levelezések semmi eredményre sem vezettek, nem lehetne-e megkísérteni a két állam külügyministereit közti személyes értekezést. Egy ily szerű tervet már Clarendon lord is lehetségesnek jelölt ki a felsőház legutolsó ülésében.

— Az Amerikából érkezett legújabb tu-dósítások Londonban mely sensatiót gerjesztettek, mert valóslót a hír, miszerint az egyesült államok elnöke Vizil atyát, a nicaragui elnök Walker követét elfogadta.

— Maj. 29-én végbe ment Londonban a nagy-szerű békeünnepi kivilágítás. Valami három millió emberfia nyüzösögethet az utcákon. Rendbomlás, halál nem történt — London utcáin tudniillik, mert Krimiában bizony szörnyű sok halálnak kel-le történni, hogy alkalom lehessen oly pompás béke-tűzijátékokra, miket a békeünnep estéjén el-égetének.

— A vasárnapi zene parlamenti küzdelmek tárgya lesz. Egy indítvány folytán meg van ígér-ve a canterbury érsek és miniszterelnök közti le-velváltásnak a ház elé leendő terjesztése.

OROSZORSZÁG. II. Sándor orosz császár ö fíge parancsára az orosz követségekhez következő körlevél bocsátott: „Sok külföldre menekedett lengyelek, kik tévelyekből megtértek, azon élénk ohajtást tüntették ki, hogy honukba visszatérhesse-nek, azonban azon bizonytalanságban, hogy mi sors vár ott reájok, késlekednek visszatérhetési kegye-lemért folyamodni. A császár, felséges urunk, a me-nekültrenek ezen benső érzet által fölébredt óha-ját nem akarja visszatéríteni, mely bár későn ér-ve meg, mindamellet nekik kegyelmére jogot ad. Midőn ő cs. felsége nagylelkűen elhatározta a fe-lédés fátólyát vetni azon eltövedt vagy bűnös me-nekültrenek korábbi magukviselésére, kik a lengyel-királyságban vagy a birod. nyugoti tartományaiban születtek, ő felsége kegyelemből hódolatukat elfo-gadni és annak folytán visszatérésüket honukba megengedni méltóztatott, a nélkül hogy törvényes vagy bármely más feleletre vonatnának. Ő fíge egy-szersmind megengedni méltóztatott, hogy azon me-nekültrenek, kik honukba visszatértek, korábban birt polgári jogaikba visszahelyeztessenek, s hogy közülök azok kik honukba visszatértek után há-róm évi időn keresztül feddhetlen életet visznek, államszolgálatban alkalmaztathassanak, hol alkal-mat találnak a birodalom közjóllétéhez járulni s ez által loyális érzelmük ösztiniségeinek bizonyít-ványait adni. E kegyelemből csak azon menekül-tek zárják ki, kik magukviselése által javithatlan ellenséges érzületet tanúsítottak a cs. kormány iránt, vagy ezen kormányellenes érzületekben megma-radtak. Ön uram, fel van hatalmazva ezen legma-gasb határozatot az (illető) országban tartózkodó lengyel menekültekkel tudatni s a ke-gyelmi kérvényeket büntetlen visszatérhetéért az ok-tól átvenni, kik az éppen említett kategória számaéhoz tartoznak. Ön uram, az önhöz beérkező erre vonatkozó kérvényekről az eddig élebbe lép-tetett ügyfolyam szerint az intézkedéseket megle-

endi, a beérkezett kérvényeket, hogy azok császár ö fíge magas elhatározása alá terjesztessenek, a kérvényzők nemzetisége szerint, a császárság vagy lengyelkirályság illetékes hatóságának beküldvén. Engedje stb. Górcsak off.“

— E nagyszerű kegyelmi tnyvel szembe majd semmi politikai súlyiál nem bír ama lengyel kérdés feletti emlékirat, melyet Pariban nő-hány lengyelek nyújtottak be Anglia, Franciaor-szág Ausztria, Szardínia és Törökország teljhatalma-zotjainak, melyben a miatt tiltakoznak, hogy a bé-kecongressus a lengyelügyet nem vette tárgyalás alá sat. Az europai islesek tanácsa ez idő szerint egy önálló Lengyelországra ujra alkotásáról még csak gondolkodni sem akar.

UJABBAK. A párisi keresztelőre menő bibor-nokok Antonelli bibornoknak egy jegyzékét viszik magokkal, melyben ő eminentiaja fel-l a Cavour em-lékiratában s az angol és piemonti kamarákban az egyházi kormány ellen szórt szemrehányásokra, s azon elvet állítja fel, hogy a pápaság jogai lsten-től származók és kivetelesek s azoknak keresztény fejedelem általi megsértése szentségtörés lenne.

— A titkos társulatok nagy szaporaságát mu-tatja, hogy a mult napokban Bordeaux, Cognac és Perpignanban 54 ily titkos társulati tag perét tár-gyalták a törvényszékek előtt.

— Mazzini adatja el Genua környékén levő jó-szágait, Amerikába szándékozván menni. Jelenleg mit sem remélhet Itáliában, mert az olaszok nagy része minden ábrándossága mellett is ragaszkodik a monarchiához.

— A porosz fővárosban egy kis német fejedel-mi gyűlés van együtt az orosz császár ott léte al-kalmából. Ferdinánd Miksa ausztriai főhercege-nek szintén Berlinbe kell mennie, de hihetőleg csak a czár eltávoztá után fog oda érkezni. A czár jun. 10-én már otthon lesz, hol akkor nagyszerű kato-nai szemle fog tartatni.

— Az orosz császár a közoktatás ügyének jobb lábbra állítását erélyesen munkába vette. Uj tanodai szervezet készitendő, tanítók fizetése javítandó sat. külföldre utazás szabad. Egy kicsiny sajtószabadság adása is tervben volna.

Gabonaár Kolozsvárt jun. 5-kén 1856. Bécsi mérő: Tiszta búza 5 ft 30 kr, elegyes — ft — kr, rozs 3 ft — kr, árpa — ft — kr, zab 1 ft 40 kr, törökbúza 2 ft 10 kr, a marhahúsának fontja 22 1/2 kr váltóban.

Állam- és iparpapírok árkelete.
Bécs, jun. 2—3. 1856.

E r t é k	Junius 2.	Junius 3.
50 ^o -es met.	83 1/2	83 3/8
41 1/2 ^o -es met.	74 1/4	74 1/2
49 ^o -es met.	65 1/2	65 1/4
Nemz. kölcsön	84 1/2	84 1/2
1834-ki sorsjegy kölcsön	236	236
1839-ki	120 1/2	121 1/4
1854-ki	108 1/8	108
50 ^o Földtehermentesítéskötelezv.	87	87
Északi vasutrésvény	301 1/4	302
Francia	345	338
Hitel részv.	392	391 1/2
Bank részv.	1132	1135
Duna gőzhajózási	604	602
Arany	5 1/2	5 1/2
Ézüst	3 1/4	3

Felelős szerkesztő: VIDA KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

- (45) **Eladó jég.**
Külső szinutczában 350. szám alatti telken, van egy 4 kubik öl területű jég-verem tele jó kemény jéggel, mely jég junius 20-ig általán megvehető; s ha ugy el nem kelve, az irt időn túl darabszáma is adatik Ugy az első mint második esetben lehet értekeződni az irt telken a kapu mellett lakó Gilza Józseffel.
- (46) (1—3)
Az Ivándai gyógyvizforrás haszonbérletje Kolozsvár és környéke részére raktárt állított nagyban és részben eladás tekintetéből, Kolozsvárt Kárvázy József fűszer- és anyag-

- (1—2) kereskedőnél, a melyet ezennel közfi-gyelembe ajánl. — Ugyan ott minden e vidéken szokásos ásványvizek friss minőségben találhatók.
- (49) **Ajánlás!**
Alólírt, mint mindenféle fanémű festő, butor-lackirozó és czimer-író, a t. kö-zönség kegyébe ajánlom jutányos ároni kész szolgáltatomat.
Lakásom Kolozsvárt, Óvár Vizutca 230 szám alatt.
- Becsek Samuel,**
Lackirozó.
- (50) (1—3)
A következő julius havában a mező-

- ségén Szentpéteren tartandó ösmeretes lóvásár alkalmával báró Kemény Domokos urnak több anya-kanczái és különböző idejű csikói árverés után el-adandók — melyek addig is Pusztá-Ká-marásan egyenként megvehetők.
- (44) **Eladó kert.**
A házsongárdi hegybe az ugynevezett Schütz János-féle nyolcz fertályból álló, s eleven gyepűvel bekerített gyümölcsös, a melybe van 200 darabnál több válogatott gyümölcsfa, öt, négy, három, és két éves mintegy 150 darab jóféle oltovány, 150 darab válogatott szőlő, egy zsindeyllyel fedett csinosnyári lak-bhely s ez alatt egy kis pincze kedvező

- feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos Z á g r á b J á n o s s a l Kolozsvárt belső-monostortutca 185. szám alatti háznál.
- (47) (1—2)
Érkezett friss
GLEICHENBERGI GYÓGYVIZ
Schütz Károly
kereskedésbe Kolozsvárt.
- (48) (1—2)
Biliard.
Egy Biliard minden hozzá tartozókkal eladó, értekezni lehet b. monostortutca 198. sz. alatt.

Kiadja Berde Áron. — Nyomatik a r. kath. lyceum bettiüvel.